

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 7CoP/93/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7119210651
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 12. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Frederika Zozuláková
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2021:7119210651.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Frederiky Zozulákovvej a členov senátu JUDr. Jozefa Maruščáka a JUDr. Denisy Novotnej Mlinárscikovej vo veci starostlivosti súdu o maloletého G. E. nar. XX.X.XXXX bytom u matky zastúpeného kolíznym opatrovníkom Z. práce, sociálnych vecí a rodiny Košice dieťaťa rodičov R. E. nar. XX.X.XXXX bývajúcej v T. na P. ul. č. XXXX/ X a otca G. E. nar. X.X.XXXX bývajúceho v P. na C. ul. č. XX v konaní o návrhu matky na zvýšenie výživného pre maloleté dieťa od odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Košice I zo dňa 29.6.2021 č.k. 21P/141/2019-81 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zvýšil výživné od otca pre maloletého G. E. na sumu 150 Eur mesačne od 23.9.2019 do budúca vždy k 20. dňu v mesiaci vopred k rukám matky, uložil otcovi uhradiť dlžné výživné za obdobie od 23.9.2019 do 30.6.2021 vo výške 1.765,08 Eur k rukám matky v mesačných splátkach po 100,- Eur spolu s bežným výživným od právoplatnosti rozsudku do zaplatenia, pod následkami straty výhody splátok v prípade omeškania s čo i len s jednou splátkou. Zmenil rozsudok Okresného súdu Košice I sp. zn. 21P/64/2010 zo dňa 18.8.2010 v časti týkajúcej sa vyživovacej povinnosti otca k maloletému dieťaťu. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

2. Proti tomuto rozsudku podal otec v zákonnej lehote odvolanie s tým, že už teraz má veľký problém splácať predošlú sumu 67,- Eur. Má za to, že súd nesprávne rozhodol, keďže vôbec neskúmal majetkové pomery oboch rodičov, nevlastní auto, žiadnu nehnuteľnosť ba dokonca ani také bežné veci ako napr. televízor, či mobilný telefón. Nemá žiadne úspory. Rád by posielal svojmu synovi aj viac ako uvedených 150,- Eur, ale jednoducho nemá z čoho poselať. Je dlhodobo nezamestnaný, a aj keď si aktívne hľadá prácu už dlhšiu dobu, zatiaľ sa mu nepodarilo si žiadnu nájsť. V prípade, že si prácu v najbližšej dobe nájde, sú voči nemu vedené 3 exekučné konania a okamžite po nástupe do zamestnania exekútor začne dlhy zrážať, takže mu ostane životné minimum vo výške 218,- Eur mesačne. Z takejto sumy 150,- Eur nebude schopný každý mesiac platiť. Okrem toho sa súd neriadil jeho reálnym, ale možným príjmom.

3. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že otec sa dostal do dlhov svojim nezodpovedným a nezrelým správaním. Je vyštudovaný stolár a v súčasnej dobe je na trhu práce veľký záujem o stavebné a stolárske práce. Nie je ani fyzicky ani psychicky obmedzený vykonávať tieto práce, iba je pohodlný a viac mu vyhovuje dať sa vyživovať svojimi rodičmi. To že roky žije týmto pohodlným životom predsa nemôže mať dopad na maloleté dieťa. Tiež si myslí, že v skutočnosti si privyrába na „fuškách“, ktoré mal aj počas trvania spolužitia a tiež to nikde nedokladoval. Boli to peniaze na ruku a obzvlášť teraz, keď má

exekučné konania, tak predsa nebude nikde uvádzať skutočné príjmy. Otec je mladý 43 ročný človek, ktorý si vie zarobiť v remese, v ktorom je vyučený a roky v ňom pôsobí. Tiež si môže zvýšiť kvalifikáciu a odbornosť v iných remeselných činnostiach (napr. zvárač, obsahu CNC frézy, murár, obkladač atď.), možností je veľa a nie stagnovať na jednom mieste s vedomím, že štát sa postará. Naďalej zotrváva na doterajších písomných ako aj ústnych vyjadreniach. Žiada potvrdiť rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorý v uvedenej veci rozhodol na základe predložených dôkazov.

4. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu otca navrhol napadnuté rozhodnutie ako vecne správne potvrdiť. Uviedol, že súd prvej inštancie vychádzal z rozsiahleho dokazovania, pričom poukázal na zmenu pomerov počas 11 rokov na strane maloletého, jeho narastajúce potreby a s tým súvisiace výdavky matky. Taktiež poukazuje na zabezpečenie príkladnej každodennej starostlivosti o maloletého zo strany matky, rozmanité voľnočasové aktivity maloletého, zdravotné problémy maloletého a v neposlednom rade na rodičovskú zodpovednosť, benevolentný prístup otca k životu a jeho nedostatočný záujem o maloletého.

5. Ďalšie vyjadrenia podané neboli.

6. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

7. Podľa § 387 ods. 1,2 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

8. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z § 65 a § 66 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutočný stav, posúdil ho podľa správnych ustanovení Zákona o rodine, v súlade s § 191 ods. 1 CSP vyhodnotil dôkazy, pričom prihliadol na všetko, čo vyšlo v konaní najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci konania, preto je odôvodnenie rozsudku presvedčivé a s jeho závermi sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje. Úvahy súdu prvej inštancie týkajúce sa posúdenia zmien pomerov, ktoré nastali od predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom nie sú svojvoľné, ale vychádzajú z ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu.

9. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd dodáva, že predpokladom zmeny rozhodnutia o výživnom podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine je výrazná zmena pomerov na strane oprávneného alebo povinného, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom, pričom musí ísť o zmenu trvalú, nielen prechodnú a musí sa jednať o zásadnú zmenu v tých okolnostiach, z ktorých vychádzalo predchádzajúce rozhodnutie súdu o výživnom. Pri rozhodovaní o zmene výživného sa obdobne použijú zásady, ktoré sú rozhodujúce pre určenie výživného, v tomto prípade ust. § 62 a § 75 ods. 1 Zákona o rodine. Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Kritériami určovania rozsahu vyživovacej povinnosti v zmysle vyššie uvedených zákonných ustanovení sú odôvodnené potreby dieťaťa ako aj možnosti, schopnosti a majetkové pomery rodičov. Pokiaľ ide o odôvodnené potreby dieťaťa nie sú to len náklady vo vlastnom zmysle slova, teda zabezpečenie stravy, ale aj hmotné potreby, ako aj šatstvo, bielizeň, náklady na bývanie, potreby súvisiace s rozširovaním a prehľbovaním vzdelania, rozvojom jeho záujmov, prípravou na budúce povolanie, kultúrne, športové a rekreačné potreby. Miera týchto potrieb je odstupňovaná a závisí predovšetkým od veku každého dieťaťa a jeho zdravotného stavu, pričom ak to možnosti a schopnosti rodičov dovoľujú, má výživné zabezpečovať primeraný podiel na výhodách, ktoré dovoľujú možnosti rodičov. Odôvodnené potreby detí v rovnakom veku a na rovnakom stupni školskej dochádzky sú spravidla rovnaké, pokiaľ nie sú v určitom konkrétnom prípade zvýšené v dôsledku zhoršeného zdravotného stavu, finančne náročnej záujmovej alebo športovej činnosti, prípadne ak rozumové schopnosti dieťaťa odôvodňujú nadštandardné vzdelávanie, to znamená, že ak bežné potreby dieťaťa nevybočujú z rámca potrieb iných detí v tomto veku a na rovnakom stupni školskej dochádzky, je možné považovať ich za všeobecne známu skutočnosť a nie je potrebné ich osobitne dokazovať. Napokon súdna prax ustálila, že zmenou pomerov dieťaťa je aj relevantné zhoršenie zdravotného stavu dieťaťa, ktorá skutočnosť sa spravidla zásadným spôsobom

prejavuje v jeho odôvodnených potrebách, na uspokojovaní ktorých sa majú podieľať obaja rodičia primerane svojim možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom, ako aj samotné plynutie doby, v dôsledku ktorej dochádza k nárastu odôvodnených potrieb detí v súvislosti s ich vekom a rastom.

10. Z obsahu spisu vyplýva, že vyživovacia povinnosť otca k maloletému dieťaťu bola naposledy upravená rozsudkom Okresného súdu Košice I zo dňa 18.8.2010 sp. zn. 21P/64/2010, ktorým bol maloletý Pavol zverený do osobnej starostlivosti matky, otec bol zaviazaný prispievať na jeho výživu sumou 67,- Eur mesačne od 1.8.2010 do budúca, zároveň bol upravený styk otca s maloletým dieťaťom každý nepárny týždeň v mesiaci od piatku 16.00 hod. do nedele 17.00 hod. a prvý týždeň v júli od pondelka 8.00 hod. do nedele 17.00 hod. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že rodičia už v tom čase nežili v spoločnej domácnosti. Matka spolu s dieťaťom bývala u svojich rodičov, otec na syna prispieval sumou 100,- eur mesačne. Maloletý v čase poslednej úpravy mal 3 a pol roka, navštevoval materskú škôlku, za ktorú matka platila mesačne 30,- Eur spolu so stravou. Dieťa bolo zdravé, otec ho navštevoval podľa vlastnej potreby. Matka pracovala ako sekretárka s čistým mesačným príjmom 350,- Eur, poberala rodinné prídavky. Otec maloletého pracoval ako súkromný podnikateľ - živnostník v stavebníctve. Tvrdil, že jeho príjmy sú vo výške 200,- Eur mesačne, býval u rodičov a rekonštruoval starší rodičovský dom.

11. V súčasnosti má maloletý Pavol 14 rokov. Z predložených správ vyplýva, že maloletý trpí autizmom (aspergerov syndróm), s čím sú spojené zvýšené výdaje súvisiace s uvedenou diagnózou. Výsluchom matky boli preukázané podstatné okolnosti vo vzťahu k zdravotnému stavu a zvýšeným výdavkom na maloletého vzhľadom na dobu, ktorá uplynula od poslednej úpravy. Matka si plní vyživovaciu povinnosť osobnou starostlivosťou o maloletého, poskytovaním vecných plnení ako je bývanie, strava, ošatenie, zabezpečenie zdravotnej starostlivosti a pod.. Na druhej strane rodič, ktorý sa o dieťa nestará, v tomto prípade otec, prispieva na jeho výživu určeným výživným. V odvolaní sa otec zamerával na skutočnosti, že nevlastní žiadny hnutelný ani nehnuteľný majetok, nemá žiadne úspory, je dlhodobo nezamestnaný, i keď si aktívne hľadá zamestnanie, je bez akéhokoľvek príjmu a sú voči nemu vedené exekúcie. V prípade, že by sa aj zamestnal exekútor začne zrážať dlhy zo mzdy a jemu by ostalo životné minimum vo výške 218,- Eur mesačne. Z uvedenej sumy teda nie je schopný platiť ani výživné v doterajšej výške a už vôbec nie výživné v sume 150,- Eur mesačne. Odvolaciu argumentáciu otca považuje odvolací súd za nedôvodnú a nezvýšenie výživného by v tomto prípade znamenalo posunúť väčší podiel zodpovednosti za duševný a fyzický rast dieťaťa na jeho matku, čo by bolo nepochybne v rozpore nielen s relevantnými ustanoveniami Zákona o rodine ale aj morálkou. Otec za obdobie viac než 9 rokov zostal pasívny pokiaľ ide o jeho záujem zabezpečiť si stabilný príjem a dlhodobo sa uspokojil s tým, že si nevie nájsť lepšie platenú prácu využívajúc svojich rodičov, čo považuje odvolací súd za absolútne nezodpovedné vo vzťahu k plneniu si vyživovacej povinnosti.

12. Odvolací súd preto konštatuje, že súd prvej inštancie správne pri rozhodovaní o návrhu matky na zvýšenie výživného vychádzal z ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine, ktorý rozšíril východiská zisťovania a posudzovania možností, schopností a majetkových pomerov rodičov aj o zisťovanie tzv. potenciality príjmov. Princíp potenciality má prednosť pred princípom fakticity, to znamená, že súd je povinný prihliadať aj k zjavne nevyužitým schopnostiam povinného rodiča. Pre určenie výšky vyživovacej povinnosti preto nie je smerodajné, aký príjem rodič v skutočnosti dosahuje alebo či vôbec pracuje, ale to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosti, zručnosti, pracovné skúsenosti a pod. V ďalšom je potrebné zdôrazniť, že vyživovacia povinnosť rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, z čoho vyplýva, že každý rodič je povinný usmerňovať svoje pracovné a životné aktivity tak, aby plnenie vyživovacej povinnosti k dieťaťu nebolo ohrozené. Každý rodič si musí uvedomiť svoju rodičovskú zodpovednosť a primerane tomu prispôbiť i svoj osobný život a teda vynaložiť zvýšené úsilie na dosiahnutie primeraného príjmu na zabezpečenie odôvodnených potrieb všetkých vyživovaných osôb.

13. Pretože súd prvej inštancie vo veci správne a zákonne rozhodol a otec ani v štádiu odvolacieho konania neuviedol žiadne nové a podstatné skutočnosti, ktoré by mali za následok iné rozhodnutie vo veci, odvolací súd rozsudok podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil a podľa ods. 2 citovaného ustanovenia sa v odôvodnení obmedzil iba na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia a na zdôraznenie jeho správnosti doplnil ďalšie dôvody.

14. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 vety druhej CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).